

סימן ח

הגהות

[א] ראה בזה, שדי חמד כללים מע' א' כלל י"ט ובפאת השדה מע' א' כלל נ"ד, פתחי תשובה יו"ד סי' שע"ו סק"ג, דברי שאול — יוסף דעת יו"ד סי' שע"ו סעי' ז' בהג"ה, שו"ת מהרש"ם ח"ג סי' רמ"א.

* * *

דבריו הובאו בספרים:

אגרות משה ח"ב יו"ד סי' קע"ג, אלף המגן על מט"א ה' קדיש שער ד' ס"ק י"ב, דברי מנחם לאו"ח סי' קל"ג אות ג', חתם סופר (שו"ת) יו"ד סי' שמ"ה, יד יצחק ח"ג סי' ש"מ, יד שאול ליו"ד סי' שע"ו סעי' ד', כל בו על אבלות עמ' 374, מנחת יצחק ח"ג סי' קמ"ד, ח"ו סי' ק"ג, עצי חיים יו"ד סי' ל"ה, שערי תשובה אור"ח סי' קל"ב סק"ה, שדי חמד כללים מע' א' כלל ס"ט, אסיפת דינים מערכת אבלות אות קנ"ב, תפארת אדם (אסטריוכר) ח"א ס"ט סק"ו, תשובה מאהבה ח"ב סי' רכ"ט סק"ה.

סימן ט

[א] תמיהני, הרי רבינו יונה מיייתי לה נמי מהא דאמרינן טעה ולא הזכיר של ר"ח בעבודה חוזר לעבודה, דמשמע שמיד שאמר ברכת עבודה דיינינן לה כטעות וכו'.

(הגהות לחם הפנים בקצש"ע סי' י"ט ס"ב)

נחלקו האחרונים אי פסקינן כהראב"ה, ראה בביאור הגר"א או"ח סי' קי"ד סעי' ו', וכן פסק בקצש"ע שם דלא כהראב"ה, וע"ע בביאור הלכה סי' קי"ד סעי' ו' ד"ה בלא.

סימן י

[א] מה שכתב בדקדוק לשון הרמב"ם, כן כתב הב"י בבדק הבית סי' קכ"ח [ובכסף משנה פט"ו מתפלה ה"ג].

(אור גדול)

* * *

דבריו הובאו בספרים:

חיים ביד יו"ד סי' צ"ט ד"ה ואמינא, מהרי"א (יהודה יעלה — שו"ת) ח"א סי' מ"ח ד"ה הגה.

סימן יא

[א] מה שהביא בשם המרדכי דיש חולקין להפטיר בשל ר"ח, פליאה נשגבה בעיני לא אוכל לה, דהא להדיא אמרינן במגילה כ"ט ע"ב ר"ח אדר שחל להיות בשבת קורין בפרשת שקלים ומפטירין ביהוידע, וכן שם בסמוך ר"ח וכו' קורין בפרשת שקלים ומפטירין ביהוידע, וכן שם ל' ע"א בכרייתא, [ועיין שם מקודם דאמר שמואל בה], וצ"ע. וכן מ"ש המרדכי הטעם משום דסליק וכמו שביאר דע"כ איצריך להכי הא לאו הכי הוי מפטירין בדר"ח, ומכח זה הוליד דין חדש עיין בפנים, ג"כ צ"ע, דהא לרב דאמר דפרשת שקלים היינו פרשת צו את בני ישראל דר"ח, ג"כ מפטירין ביהוידע אף דלדידה ל"ש טעמא דסליק, עיי"ש כ"ט ע"ב. אמנם זה היה אפשר לומר דזה לרב לשיטתו דאמר דמשום דרב טבי עולה פרשת צו לשקלים אף דעיקרא לאו בהכי מיירי מ"מ עולה, א"כ ה"ה דיהוידע עולה ג"כ לר"ח משום דרב טבי אף דעיקרא לאו בהכי איירי, אבל לדידין דקרינן שקלים בכי תשא אף דכבר

קרי צו את בני ישראל לא נפיק בזה לשקלים הואיל ועיקרא לאו בהכי איירי, א"כ ה"ה דיהוידע אינו עולה לר"ח, ולכך איצריכין לטעמא דסליק, ומ"מ אהני קצת דרב טבי לענין סליק כמ"ש"כ הרמ"א, אבל טעמא דרב טבי לחוד אינו מספיק כנ"ל, וכ"ז לדידן, אבל לרב לשיטתו טעמא דרב טבי לחוד מספיק וא"צ לטעמא דסליק, ודו"ק וא"ש. אבל קושיא ראשונה קשה טובא וצ"ע, אם לא דנימא דגירסא אחרת היתה לו בגמ', וצ"ע בכל זה.

ולכן נראה לפענ"ד ברור, דדברי המרדכי פ' בני העיר מוטעים קצת, והאי ויש חולקים קאי על ר"ח טבת שחל בשבת, וכהפולגתא דרבוותא שהביא אח"ז, וג' שיטות בדבר, דדעה א' סוברת דהעיקר במאי דסליק ומש"ה מפטירין ביהוידע, וא"כ התם נמי מפטירין בחנוכה במאי דסליק, ובאמת בזה לחוד סגיא, ושפיר הראיה מהכא דהכא נמי הא דמפטירין ביהוידע אינו אלא משום דסליק לשיטה זו. ואח"כ הביא סברת היש חולקין דדחו ראיה זו דשאני יהוידע דהוא ג"כ מענין ר"ח, אבל בלא"ה תדיר עדיף, וא"כ בחנוכה מפטירין בר"ח משום תדיר, ושוב הביא שיטה ג', דאף דמסכימים לסברת היש חולקים וא"כ אין ראיה מהכא מ"מ מסברא סוברים להפטיר בחנוכה משום פרסומי ניסא, ודברי המרדכי פ' במה מדליקין הוא כשיטה ג' שבכאן, ולדינא סוברים כשיטה א' אך דחולקים בטעמם. ומיושב קושיית הנוב"י למאי צריך לטעמא דסליק, ולפמ"ש לק"מ. וא"כ דינו דהנוב"י תליא בב' הטעמים, נלפע"ד ברור אף שהרמ"א כתשובה והנוב"י לא פירשו כן.

(אור גדול)

[ב] לענ"ד צ"ע קצת, לפי מ"ש בא"ר סי' תרפ"ה ס"ק י"ז, דאף שמקדימין קריאת ר"ח משום דתדיר הני מילי לקרות אבל הפטורה לא לפי שד' פרשיות אלו קבועות מפי רבותינו יותר מהפטורות ר"ח, עיי"ש, א"כ אפשר שיש לקרות הפטורת שקלים ואע"ג דסליק משבת ר"ח מ"מ גם בהפטורת שקלים מרומז ר"ח לפי שאמרה תורה חדש והביא קרבן וכו', כמ"ש אא"ז רמ"א בתשובות סי' ל"ח והביאו בנוב"י ובא"ר שם וכו', ומ"מ כיון שהנוב"י הורה הלכה למעשה ועמד בדבריו אחר העיון, ע"ז נאמר כבר הורה זקן.

(שערי אפרים שער ח' סעיף פ"ב בפתחי שערים)

* * *

דבריו הובאו בספרים:

מבשר טוב (שו"ת) סי' י"ב,

שהם וישפה פ"א מפסח ה"ד.

סימן יב

[א] צ"ע, דא"כ בטעות גמור נמי נימא הכי, ועי' בדברי המג"א שם [ס"ק ז'] מ"ש על מהר"מ מלובלין בטעות בתיבת רחבה, דלא משמע כדבריו, וכל שברור הוא שטעות גמור הוא יש להוציא אחרת, והא קמן דבש"ס דריש מינה אתם אפילו שוגגין כו', ואם כתב מלא אין מקום לדרשה זו, וא"כ לכאורה הוי כטעות גמור. אך לענ"ד בלא"ה י"ל שאין זה טעות גמור, דכיון דגם השתא דכתיב חסר קרינן אתם האל"ף בחולם והתי"ו רפה, רק דמה דכתיב חסר טוב נמי לדרשה דקרינן אתם אפילו שוגגין כו', א"כ י"ל דאינו רק מקבלת חז"ל ויעשו סמך מהך אתם חסר, וא"כ י"ל שאין זה דרשה גמורה.

(שערי אפרים שער ו' סעי' ל"ג בפתחי שערים)